

Sprawozdanie za 2016 r. z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
1.1. Przeciwdziałanie uzależnieniom i zachowaniom agresywnym			
1.1.1. Organizowanie zajęć dla dzieci i młodzieży na temat negatywnych skutków zachowań agresywnych oraz skutecznych sposobów przeciwdziałania zachowaniom agresywnym	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, telewizyjnych bloków informacyjnych, itp. 	<p>W ramach działań OPS zorganizowano warsztaty profilaktyczno-wychowawcze „Stop przemocy” dla 28 uczniów w Zespole Gimnazjów Nr 3 w Dzierżoniowie.</p> <p>Odbywały się także zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach świetlicy środowiskowej prowadzonej w TPD propagujące zachowania prospołeczne, przeciwdziałające agresji w domu i w szkole. Działaniem objętych było około 90 dzieci.</p> <p>W placówkach oświatowych i przedszkolnych organizowane były zajęcia dot. zachowań agresywnych mające charakter prewencyjny.</p> <p>Odbywały się warsztaty doskonalące umiejętności oraz cykliczne zajęcia warsztatowe m.in. Drugi elementarz, czyli Program 7 kroków, Spójrz inaczej - zajęcia z pedagogiem i zajęcia psychoedukacyjne, program „Przemoc boli”, „STOP Przemocy”, „Narkotyki i dopalacze – to mnie nie kręci!”, kampania Zachowaj trzeźwy umysł, Akademia rodzica, Program „Bezpieczna+”. Odbywały się także szkolne tygodnie Promocji Zdrowia, konkursy plastyczne oraz prelekcje i spotkania z Policją, czy Strażą Miejską m. in. nt. odpowiedzialności prawnej nieletnich, bezpieczeństwa w szkole. Zorganizowano konwersatorium z założycielem Stowarzyszenia „Rap Pedagogia” dot. profilaktyki zachowań agresywnych oraz negatywnego wpływu dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych na organizm człowieka oraz akcję profilaktyczną „Tydzień Życzliwości i Pozdrowień”. Prowadzono także zajęcia z terapeutą uzależnień, zajęcia socjoterapeutyczne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji, zajęcia arteterapii dla dzieci z problemami emocjonalnymi oraz psychoedukacyjne.</p> <p>Działania profilaktyczne obejmowały całe społeczności szkolne.</p>
1.1.2. Organizowanie, w zależności od potrzeb form pomocy (<i>świetlic środowiskowych, warsztatów</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych form pomocy, - liczba osób objętych 	<p>W ramach działań Towarzystwa Przyjaciół Dzieci prowadzone były świetlice środowiskowe – dla 3 grup wiekowych przy TPD oraz 1 grupa w SP 9. W ramach świetlic zorganizowane były zajęcia</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
<p><i>umiejętności psychospołecznych</i>) dla dzieci i młodzieży szkolnej, usprawniających komunikację interpersonalną oraz konstruktywne rozwiązywanie trudności życiowych</p>	<p>- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci</p>	<p>pomocą</p>	<p>socjoterapeutyczne dla łącznie ok. 90 dzieci.</p> <p>Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował projekt „Powróćmy, jak za dawnych lat”, w ramach którego zorganizowano trzy imprezy dla dzieci, w których wzięło 36 dzieci w wieku 6 do 15 lat z 30 rodzin korzystających z pomocy OPS. Podczas spotkań dzieci uczestniczyły w zajęciach sportowych i socjoterapeutycznych. Podczas projektu beneficjenci wzmocnili więzi społeczne, towarzyskie, a także nawiązali relacje z osobami z sąsiednich szkół i innych części miasta. Zorganizowano akcję „Pomóż Ekipie Świętego Mikołaja” - zbiórka zabawek, maskotek, książek, słodyczy dla dzieci z 14 rodzin objętych wsparciem OPS. Zrealizowano projekt „Wędkarstwo moje hobby”, w ramach którego zorganizowano 5 wyjazdów na wędkowanie nad staw w Bratoszowie. W akcji wzięło udział 50 dzieci z 18 rodzin. Projekt miał na celu zachęcić uczestników do konstruktywnego spędzania wolnego czasu, wskazywano potrzebę ochrony środowiska, przeprowadzono także prelekcję z elementami socjoterapii na temat profilaktyki uzależnień oraz szkodliwości alkoholu i narkotyków oraz życia bez uzależnień.</p> <p>Ponadto asystenci rodziny z wraz z rodzinami objętymi ich wsparciem wzięli udział w wykopkach w gospodarstwie rolnym w Nowiźnie, w inicjatywie wzięło udział 8 osób. Asystenci organizując takie działania chcieli pokazać rodzinom, jak można zabezpieczyć przydomowe spiżarnie gromadząc zapasy na okres zimowy oraz nawiązać poprawne relacje z członkami rodziny.</p> <p>W ramach prowadzonego Centrum Aktywizacji Społecznej zrealizowano 50 godz. doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów z których skorzystało ok. 300 osób. Ponadto przeprowadzono 15 godz. warsztatów dla ok. 260 uczniów dzierżoniowskich szkół dot. wolontariatu.</p> <p>Działania również prowadzone były w placówkach oświatowych poprzez organizację warsztatów doskonalących umiejętności oraz cykliczne zajęcia warsztatowe w ramach programów profilaktycznych. W placówkach prowadzono 6 środowiskowych sal gimnastycznych, 1 świetlicę środowiskową, 5 świetlic opiekuńczo-wychowawczych oraz</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			<p>zorganizowano 87 warsztatów doskonaląco-wspomagających zdolności interpersonalne. Odbywały się warsztaty psychoedukacyjne ukierunkowane na rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów z wykorzystaniem metody mediacji i negocjacji, zajęcia socjoterapeutyczne, które miały na celu rozwijanie umiejętności psychospołecznych – kształtujące więzi interpersonalne między uczniami (asertywność, podejmowanie decyzji, rozwiązywanie konfliktów), zajęcia wychowawczo-edukacyjne z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy mające na celu wykształcenie u uczniów umiejętności radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, rozpoznawania swoich stanów emocjonalnych i adekwatnego reagowania na nie, konsultacje ze specjalistami, których celem było wskazanie prawidłowego funkcjonowania społeczno-emocjonalnego dzieci oraz udzielenie wsparcia w zakresie rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych.</p>
<p>1.1.3. Organizowanie akcji informacyjnych na temat szkodliwości używania środków zmieniających świadomość i uwrażliwiających społeczność lokalną na problem używania alkoholu przez dzieci i młodzież</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna 	<p>- liczba zorganizowanych akcji informacyjnych (np.: spotkań, prelekcji, konferencji, telewizyjnych bloków informacyjnych, i in.)</p>	<p>W ramach projektu OPS - „Wędkarstwo moje hobby” przeprowadzono prelekcję z elementami socjoterapii na temat profilaktyki uzależnień oraz szkodliwości alkoholu i narkotyków oraz życia bez uzależnień.</p> <p>W związku z prowadzoną profilaktyką zorganizowano 2 kampanie społeczne.</p> <p>Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna była organizatorem łącznie 10 akcji, w tym projektu „Masz wybór” oraz „Nałogom mówię NIE. Dzieci wiedzą, jak radzić sobie z uzależnieniami” w ramach Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.</p> <p>W ramach TPD zorganizowano 3 programy profilaktyczne, odbywały się zajęcia w grupach dla 45 dzieci, 2 festyny oraz 2 spektakle terapeutyczne.</p> <p>Na szeroką skalę akcje prowadzone były w placówkach oświatowych. Realizowano kampanie i akcje społeczne m.in.: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Narkotyki, dopalacze? To mnie nie kręci! „Nie piję, nie ćpam bo...” przeprowadzone przez edukatora zewnętrznego z Poradni Zdrowia Psychicznego. Odbywały się warsztaty dla uczniów zagrożonych uzależnieniem z terapeutą uzależnień, organizowano</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			profilaktyczne spektakle, koncerty nt. zagrożeń płynących z zażywania substancji uzależniających pt. „Autostrada do piekła”, „Mały Książę”. Zorganizowano też konwersatorium dot. profilaktyki agresji i uzależnień od substancji psychoaktywnych, przeprowadzone przez autora projektu „Poznaj Prawdę A Prawda Cię Uwolni” oraz projekt edukacyjny „Tytoń, dopalacze, narkotyki”. Przygotowano także ulotki informacyjne, plakaty i gazetki.
1.1.4. Szkolenia pracowników instytucji i organizacji działających na polu pomocy społecznej i edukacji w zakresie problemów uzależnień i przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - Centrum Aktywizacji Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń - liczba osób objętych szkoleniami 	<p>Centrum Aktywizacji Społecznej było organizatorem szkolenia pt. „Prawne i psychologiczne aspekty przeciwdziałania przemocy”, w którym uczestniczyło 13 osób.</p> <p>2 pracowników OPS uczestniczyło w szkoleniu organizowanym przez Ośrodek Psychoprofilaktyki Nowa Perspektywa pt. „Procedura odebrania dziecka”, 12 osób wzięło udział konferencji pn. „Przemoc w rodzinie, a uzależnienia”, a 7 osób wzięło udział w superwizji.</p> <p>Z tej formy edukacji korzystali też pedagodzy/opiekunowie i nauczyciele z placówek oświatowych. Szkolono w ramach grantów kuratorskich: „Zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole”, „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, „Zagrożenia współczesnego świata”, „Samouszkodzenia i zachowania autoagresywne u dzieci i młodzieży”, Procedura Niebieskiej Karty- przemoc domowa, „Uzależnienia XXI wieku”, „Jak przeciwdziałać przemocy rówieśniczej, co działa, co nie działa, a co szkodzi”. Odbyły się też warsztaty „Narkotyki i dopalacze- rozpoznawanie zachowań narkotykowych”, „Podstawy pomocy medycznej dla osób pod wpływem narkotyków i dopalaczy” oraz uczestniczono w forach dla pedagogów i psychologów szkolnych organizowanych przez PPP.</p>
1.1.5. Prowadzenie w zależności od potrzeb grup edukacyjnych i psychokorekcyjnych, grup wsparcia i samopomocy m.in. dla osób i rodzin obciążonych problemem uzależnienia i przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Centrum Aktywizacji Społecznej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - Areszt Śledczy 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych grup - liczba osób objętych oddziaływaniem 	<p>W 2016 r. w siedzibie OPS prowadzona była grupa wsparcia m. in. dla osób obciążonych problemem uzależnienia i przemocy „Mamo tato chce być z wami”, w której brało udział 16 osób. Zrealizowano także projekt „Powróćmy, jak za dawnych lat”, w których wzięło udział 36 dzieci w wieku 6 do 15 lat z 30 rodzin korzystających z pomocy OPS. Podczas projektu beneficjenci wzmocnili więzi społeczne, towarzyskie, a także nawiązali relacje z osobami z sąsiednich szkół i innych części miasta.</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			<p>Grupy wsparcia i samopomocy dla osób, uczniów i rodzin obciążonych problemem uzależnienia prowadzone były w ramach zadań profilaktycznych – w ramach tego działania zorganizowano 6 grup wsparcia, które swoim oddziaływaniem objęło 176 osób.</p> <p>W Centrum Aktywizacji Społecznej zorganizowana została w ramach konkursu dot. zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej dla ofiar i sprawców przemocy 1 grupa wsparcia dla ofiar przemocy (5 spotkań - 8 osób) oraz odbyły się warsztaty korekcyjno- edukacyjne dla sprawców przemocy (5 spotkań - 8 osób).</p> <p>Ponadto grupa wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy licząca 23 osób funkcjonowała w Ośrodku Interwencji Kryzysowej oraz zorganizowano 2 grupy wsparcia dla 19 osób przy Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie.</p> <p>W ramach działań podejmowanych przez placówki oświatowe prowadzone były w zależności od potrzeb szkolne warsztaty profilaktyczne: „Przemoc boli – Nie godzę się na agresję i przemoc w mojej klasie, szkole, w moim domu”, czy warsztaty doskonalące umiejętności oraz cykliczne zajęcia warsztatowe w ramach programów profilaktycznych: „Drugi elementarz, czyli Program 7 kroków”, „Spójrz inaczej”, „Narkotyki i dopalacze – to mnie nie kręci!” kampania „Zachowaj trzeźwy umysł”. Zorganizowano warsztaty umiejętności wychowawczych w ramach szkoły dla rodziców, zajęcia socjoterapeutyczne (dla uczniów z rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą), zajęcia z psychologiem „Jak sobie radzić z trudnymi uczuciami i emocjami”, warsztaty „Znam swoją wartość” dla dzieci z rodzin, gdzie istnieje przemoc i uzależnienia oraz prowadzono arteterapie dla uczniów z problemami emocjonalnymi. Prowadzono zajęcia socjoterapeutyczne, które miały na celu rozwijanie umiejętności psychospołecznych tj. kształtowanie więzi interpersonalnych między uczniami oraz konsultacje ze specjalistami organizowane dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.</p>
<p>1.1.6. Realizowanie programów profilaktycznych: - Miejski Program Przeciwdziałania</p>	<p>- Kompetentne jednostki zgodnie z zapisami programów</p>	<p>- liczba zrealizowanych działań z poszczególnych programów</p>	<p>W ramach: - Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - zrealizowano 44 działania.</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy, - Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii			- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii – zrealizowano 10 działań. - Miejskiego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013-2017 – działania programowe realizowano na bieżąco i według potrzeb.
1.2.Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie			
1.2.1. Wzmocnienie współpracy i potencjału instytucji i organizacji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej - Zespół Interdyscyplinarny - Dzienny Dom Pomocy Społecznej - Centrum Aktywizacji Społecznej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podpisanych porozumień - liczba spotkań instytucji i organizacji zajmujących się przemocą w rodzinie 	<p>OPS w Dzierżoniowie przyłączył się do inicjatywy pn. Światowy Dzień Sprzeciwu Wobec Bicia Dzieci. Celem jest przekonanie rodziców i opiekunów do rezygnacji z kar cielesnych. W ramach tej akcji oraz w akcjach „Miej odwagę pomóc”, „Razem zatrzymamy przemoc” wystosowano apele do mieszkańców. Odbyły się 4 razy dyżury pracowników socjalnych w Areszcie Śledczym w celu udzielenia informacji nt dostępnych form pomocy oraz 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczące prowadzenia procedury „Niebieskiej Karty”, a wraz z KPP odbyło się 67 wizyt w ramach monitoringu rodzin dysfunkcyjnych.</p> <p>Centrum Aktywizacji Społecznej było organizatorem programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie przebywających w Areszcie Śledczym w Dzierżoniowie.</p> <p>Zorganizowano spotkanie dla seniorów z Dziennego Domu Senior-WIGOR z Policją uświadamiające o prawach osób pokrzywdzonych.</p> <p>Na bieżąco placówki oświatowe współpracowały z OPS, kuratorami sądowymi, dzielnicowymi pod kątem monitorowania sytuacji rodzinnych w rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej karty” oraz zagrożonych demoralizacją.</p> <p>Odbywały się spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego dot. procedury Niebieskiej Karty organizowane przez OPS oraz spotkania Zespołu ds. pieczy zastępczej organizowane przez PCPR.</p> <p>Realizowano porozumienia o współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym (zawartych jest 11 porozumień z instytucjami).</p> <p>Przekazano dofinansowanie w ramach otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadania pn. zwiększenie dostępności pomocy</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
<p>1.2.2. Organizowanie akcji informacyjnych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dostępnych form wsparcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Ośrodek Pomocy Społecznej, - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Organizacje pozarządowe, - Placówki oświatowe - Areszt Śledczy -Zespół Interdyscyplinarny 	<p>- liczba zorganizowanych akcji, spotkań, prelekcji, konferencji, telewizyjnych bloków informacyjnych, itp.</p>	<p>terapeutycznej dla ofiar i sprawców przemocy domowej, w tym na zabezpieczenie warunków mieszkaniowych w sytuacjach kryzysowych Fundacji Manufaktura Inicjatyw na kwotę 8300 zł.</p> <p>W okresie od stycznia do marca 2016 r. w ramach OPS dokonano monitoringu 36 rodzin zrekonstruowanych. W ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem” odbywały się dyżury specjalistów OPS z zakresu przeciwdziałania przemocy w celu przekazania niezbędnych informacji dotyczących możliwości uzyskania wsparcia osobom zainteresowanym. Wystosowano także apel do mieszkańców: „Miej odwagę pomóc”, „Razem zatrzymamy przemoc” - 20 plakatów informacyjnych umieszczono w siedzibie OPS, DDPS, UM i KPP, informacja o apelach została także umieszczona na stronie internetowej OPS.</p> <p>Ponadto Centrum Aktywizacji Społecznej we współpracy z OPS zorganizowały warsztaty dla rodziców dotyczące komunikacji, motywowania dzieci, rozwoju dzieci. Było to zadanie realizowane w ramach oferty „Organizacja dodatkowych zajęć w Centrum Aktywizacji Społecznej”. Dodatkowo na bieżąco CAS informowało w mediach o działaniach skierowanych dla ofiar i sprawców przemocy, w tym informacje o działaniach na rzecz wsparcia rodziny, warsztatach psychorozwojowych dot. asertywności, o warsztatach rozwoju osobistego, których celem było poznanie i zrozumienie siebie, komunikacja z bliskim, sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.</p> <p>Odbywały się także spotkania z rodzicami dzieci uczęszczających do świetlicy środowiskowej przy TPD i SP9. Informacje przekazywano w mediach i rozpowszechniano ulotki w szkołach.</p> <p>Areszt Śledczy w Dzierżoniowie był organizatorem 2 akcji informacyjnych dla ofiar przemocy w formie plakatów w salach widzeń. Również w placówkach oświatowych organizowane były akcje uwrażliwiające dzieci i młodzież na aspekty związane z przemocą. Prowadzono zajęcia psychoedukacyjne z elementami socjoterapii, zajęcia „Spójrz inaczej” z ćwiczeniami asertywnych zachowań, organizowano akcje: „Przemoc seksualna wobec dzieci”, „Kocham- nie</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			biję”, „Przemoc boli”, tygodnie profilaktyczne - zapobieganie przemocy i uzależnieniom, prelekcje „Ofiary i sprawcy przemocy, gdzie szukać pomocy?” oraz akcje informacyjne „Stop - przemocy!” (gazetki, konkurs plastyczny, ulotki, prelekcje, projekcje filmów –dyskusje).
1.2.3. Organizowanie wsparcia specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, itp.) dla osób doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej - Centrum Aktywizacji Społecznej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Areszt Śledczy 	- liczba zorganizowanych form wsparcia	<p>W każdy czwartek w siedzibie OPS wolontarystycznie udzielano porad prawnych - łącznie udzielono 187 porad, również dyżurował psycholog, który udzielił ponad 58 porad.</p> <p>W ramach oferty pn. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla ofiar i sprawców przemocy w CAS udzielono 30 godzin wsparcia indywidualnego dla ofiar, sprawców przemocy i wsparcia dla rodzin w formie terapii lub doradztwa, konsultacji. Dodatkowo prowadzono wsparcie psychologiczne, indywidualne oraz prawne.</p> <p>Zorganizowana była także w OIK pomoc psychologiczna, grupa wsparcia dla ofiar przemocy oraz porady prawne.</p> <p>Areszt Śledczy zorganizował 2 edycje programu ART, gdzie łącznie pomocą objęto 21 osób.</p>
1.2.4. Szkolenie Zespołu Interdyscyplinarnego/ grup roboczych oraz Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych szkoleń - liczba osób objętych szkoleniami 	<p>3 pracowników OPS uczestniczyło w szkoleniu organizowanym przez CAS pt. „Prawne i psychologiczne aspekty przeciwdziałania przemocy”, 12 osób wzięło udział konferencji pn. „Przemoc w rodzinie, a uzależnienia”, a 7 osób wzięło udział w superwizji.</p> <p>W ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyło się jedno szkolenie dla ich członków.</p>
1.3. Wspieranie działań mających na celu wzmocnienie wartości rodzinnych - rozwój młodego pokolenia			
1.3.1. Wspieranie rodzin wielodzietnych z terenu miasta (m.in. Karta Dużej Rodziny)	- Urząd Miasta	- liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny	W ramach programu Karta Dużej Rodziny i Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny 39 rodzin wystąpiło o przyznanie Kart, w efekcie czego wydano 202 karty. Ponadto dla 5 nowych osób w rodzinie przyznano karty, a 22 osoby ubiegały się o przedłużenie ich ważności.
1.3.2. Promowanie pozytywnego wizerunku dużej i/ lub wielopokoleniowej rodziny	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Organizacje pozarządowe - Dzienny Dom Pomocy Społecznej 	- liczba akcji/ kampanii promocyjnych	W OPS prowadzono działania promocyjne dot. możliwości uzyskania świadczenia wychowawczego (500+). Został zorganizowany festyn rodzinny Przy Alei Gwiazd Bajkowych. Realizowano program „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny” poprzez pozyskiwanie nowych partnerów do programu, którzy zaoferowałyby zniżki na swój asortyment. W 2016 r. do Programu przystąpiło 13 firm. Ponadto

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
1.3.3. Wspieranie rodzin w procesie wychowywania dzieci (Pedagogizacja rodziców)	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Centrum Aktywizacji Społecznej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - Towarzystwo Przyjaciół Dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób objętych wsparciem - zastosowane formy wsparcia 	<p>podczas prezentacji dzierżoniowskich zorganizowano stoisko promujące program.</p> <p>W ramach funkcjonowania Centrum Aktywizacji Społecznej przeprowadzono 18 godzin warsztatów dla rodziców z dziećmi w których udział wzięło 30 osób.</p> <p>Przy TPD zorganizowano porady psychoterapeuty z dziećmi i rodzicami – udzielono 177 porad dla 148 dzieci oraz 33 porady psychologiczne dla dzieci.</p> <p>Największy udział w pedagogizacji miały placówki oświatowe oraz przedszkolne, gdzie odbywały się prelekcje, warsztaty, spotkania indywidualne, konsultacje, spotkania integracyjne. Działania polegały na realizacji programów m.in. Akademia dla rodzica, Szkoła dla rodziców – moje dziecko-mój skarb, w ramach którego przeprowadzono panele tematyczne: Dieta w życiu dziecka, Przemoc boli – Nie godzę się na agresję i przemoc w mojej klasie, szkole, w moim domu - Warsztaty profilaktyczne. Bezpieczne wakacje, Rodzice w szkole – Kontrakty z rodzicami, Szkoła dla Rodziców i Wychowawców – warsztaty pt. „Mosty zamiast murów, czyli o współpracy między rodzicami a nauczycielami”, „Rodzicielska ocena dojrzałości szkolnej”, „Jak pomóc dziecku zorganizować czas wolny i naukę”, „Depresja jest bolesna. Jak pomóc dziecku w depresji”. Odbywały się konsultacje ze specjalistami – „Jak wspierać i pomagać dziecku”. Na bieżąco udzielano też porad i prowadzono rozmowy wspierające.</p>
1.3.4. Wspieranie działań edukacyjnych, sportowych i kulturalnych na rzecz dzieci i młodzieży, w tym pochodzących z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Placówki oświatowe - Dzierżoniowski Ośrodek Kultury - Ośrodek Sportu i Rekreacji - Muzeum Miejskie - Miejsko- Powiatowa Biblioteka Publiczna - Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zrealizowanych działań 	<p>Miejsko- Powiatowa Biblioteka Publiczna łącznie zrealizowała 145 działań, w tym ferie w bibliotece - 8 spotkań; lato z książką - 22 spotkania na Placu Zabaw i w bibliotece, w ramach których odbywały się warsztaty komputerowe oraz turniej gier planszowych. Ponadto ok. 100 spotkań miało charakter pogadarek i zabaw edukacyjnych.</p> <p>W zakresie oferty Amatorskiego Ruchu Artystycznego działającego przy Dzierżoniowskim Ośrodku Kultury, dzieci uczestniczące w zajęciach zespołów i sekcji w ramach zdiagnozowanych potrzeb otrzymywały bezpłatne wejściówki na koncerty i spektakle teatralne oraz do kina. Udzielane były także zniżki na zakup biletów na imprezy organizowane przez DOK. Rodzeństwo korzystające z oferty ARA</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			<p>objęte jest programem zniżek z tytułu udziału, gdyż drugie dziecko ponosi 50% kosztów. Osoby będące w trudnej sytuacji życiowej, czy materialnej zwalniane są z ponoszenia opłat w ramach organizowanych działań kulturalnych.</p> <p>W Muzeum zorganizowano Europejskie Dni Dziedzictwa oraz odbył się Dolnośląski Festiwal Nauki. Przeprowadzono ponadto 11 lekcji muzealnych ze zwiedzaniem dla szkół i przedszkoli.</p> <p>W ramach funkcjonowania Centrum Aktywizacji Społecznej zrealizowano 50 godz. doradztwa edukacyjno-zawodowego dla uczniów (spotkania indywidualne i warsztaty grupowe), 15 godz. warsztatów dla uczniów dotyczących wolontariatu, 101 godz. warsztatów przedsiębiorczości dla młodzieży oraz 30 godzin kursu liderów młodzieżowych.</p> <p>TPD organizowało festyny w ramach projektu „Nowy rok szkolny bez nałogów...”.</p> <p>W placówkach oświatowych realizowane były działania wspierające procesy edukacyjno-kulturalno-sportowe. W ramach wsparcia procesu edukacyjnego organizowano zajęcia dla uczniów z problemami w nauce i problemami emocjonalnymi (zajęcia wyrównawcze) oraz zajęcia rozwijające zdolności i zainteresowania (SKS, zajęcia na basenie, chór, koła języka angielskiego, komputerowe, SKKT, koło plastyczne, wokalne, matematyczne, literackie, historyczne). Organizowano kolonie, półkolonie, zimowiska zawierające programy profilaktyczne, propagujące aktywny i zdrowy styl życia oraz zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci z problemami w prawidłowym funkcjonowaniu w grupie rówieśniczej.</p> <p>W ramach uruchomionego programu dla 6-latków „Dobry start”, rodzice, którzy zdecydują się na objęcie obowiązkiem szkolnym dzieci w wieku 6 lat mogą ubiegać się o refundację zakupu artykułów szkolnych do kwoty 300 zł oraz bezpłatne roczne uczestnictwo w jednej z sekcji artystycznej Dzierżoniowskiego Ośrodka Kultury.</p>
1.4. Wpieranie osób, rodzin z problemami w zakresie wypełniania ról społecznych			

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
1.4.1. Realizowanie zadań podnoszących kompetencje psychospołeczne osób, rodzin z problemami	<ul style="list-style-type: none"> - Placówki oświatowe, - Organizacje pozarządowe, - Ośrodek Pomocy Społecznej - Centrum Aktywizacji Społecznej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Areszt Śledczy 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zadań - liczba osób, rodzin objętych wsparciem 	<p>OPS zorganizował konferencję pt. „Bliżej swojego dziecka” mającą za zadanie organizację czasu wolnego dzieci w celu nawiązania więzi i pozytywnych relacji z rodzicami. Asystenci rodziny we współpracy z ŚDS zorganizowali wspólnie z najmłodszymi podopiecznymi i ich rodzicami przygotowania do świąt poprzez przygotowywanie wypieków. Była to także możliwość do integracji, wymiany doświadczeń, budowania rodzinnych więzi. Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Centrum Aktywizacji Społecznej zorganizował cykl bezpłatnych warsztatów dla rodziców, w których wzięło udział 13 rodziców („Komunikacja w rodzinie - co pomaga i ułatwia komunikację a co ją utrudnia”, „Pochwała - jak chwalić i motywować dzieci do działania, do nauki...”, „Funkcja kary i nagrody w wychowaniu”, „Jak się bawić, żeby rozwijać nasze dziecko”). OPS w Dzierżoniowie wytypował rodziny do otrzymania wsparcia w formie Szlachetnej paczki.</p> <p>Ponadto CAS przeprowadził 14 godz. warsztatów ze stresu dla 60 osób, 6 godz. warsztatów z zarządzania czasem dla 10 osób oraz 6 godz. warsztatów z asertywności, w których uczestniczyło 12 osób.</p> <p>W ramach działania TPD udzielano porady psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i rodziców – łącznie udzielono 177 porad. Odbywały się także spotkania z psychologiem dla dzieci i rodziców. Łącznie udzielono 142 porady.</p> <p>Areszt Śledczy był realizatorem zadania „Warsztaty - ojciec Niezłomny” dla 11 osób oraz Programu „Rodzina Razem” w ramach którego wsparciem objęto 22 osoby.</p> <p>W placówkach oświatowych realizowano działania związane z podnoszeniem kompetencji psychospołecznych rodziców m.in. poprzez pedagogizację: „Szkola dla rodziców-moje dziecko, mój skarb”, Akademia rodzica, „Depresja jest bolesna. Jak pomóc dziecku w depresji”, warsztaty „Znam swoją wartość”, zajęcia z psychologiem „Jak sobie radzić z trudnymi uczuciami i emocjami”. Organizowano w razie potrzeb zespoły wychowawcze, czy indywidualne spotkania z rodzicami/opiekunami oraz Dni otwarte, w tym udzielano porad i konsultacji przez psychologa i pedagoga, odbywały się zajęcia</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
1.4.2. Wspieranie osób, samotnych, rodzin w zakresie zapewnienia podstawowych potrzeb życiowych	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej - Centrum Aktywizacji Społecznej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - Społeczna Komisja Mieszkaniowa 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, rodzin objętych wsparciem - zastosowane formy wsparcia 	<p>socjoterapeutyczne, spotkania z terapeutą uzależnień i indywidualne konsultacje ze specjalistami celem wspierania rodziców w procesie wychowawczym.</p> <p>OPS wraz z KPP w okresie zimowym monitorowali sytuację 16 osób bezdomnych przebywających w pustostanach na terenie Dzierżoniowa, proponowano im schronienie i ciepłe posiłki - 8 razy odbyły się wspólne wizyty pracowników OPS z funkcjonariuszami KPP. Wystosowano też apel do mieszkańców w celu uwrażliwienia społeczeństwa na sytuację osób bezdomnych. OPS kierował osoby do Stowarzyszenia Obrony Bezrobotnych „Godność” w celu skorzystania z pomocy żywnościowej współfinansowanej z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Do tej formy pomocy skierowano 571 osób. Obdarowano 30 dzieci plecakami szkolnymi wraz z wyposażeniem oferowanymi przez sponsora spółki MCNS Poliuretanes Europe.</p> <p>Ponadto w 2016 r. udzielono 652 zasiłków celowych, 86 zasiłków okresowych i 210 zasiłków stałych. 1376 rodzinom udzielono pomocy w formie pracy socjalnej, Wydano 570 biletów na basen dla dzieci z rodzin korzystających z pomocy OPS.</p> <p>W ramach CAS zorganizowano akcję wymiany ubrań. Odzież przekazano także do dzierżoniowskiej ogrzewalni.</p> <p>Przy TPD udzielano pomocy rzeczowej (ubrania, pomoce szkolne, chemia) w ramach potrzeb dzieci i ich rodzin.</p> <p>Społeczna Komisja Mieszkaniowa objęła wsparciem rodziny poprzez podpisanie 31 umów o najem lokali komunalnych.</p> <p>Pomoc i wsparcie udzielane było także w placówkach oświatowych, dzieci korzystały z dożywiania, objęte były bezpłatnym ubezpieczeniem bądź zwalnianie były z opłat za wycieczki, czy spektakle. Organizowano akcje pomocy potrzebującym „Adwentowe Aniołki” i „Każdy może zostać św. Mikołajem – Ty też” – czyli przygotowanie paczek bożonarodzeniowych dla potrzebujących dzieci i rodzin, uczestniczono w miejskich i ogólnokrajowych akcjach charytatywnych („Szlachetna Paczka”, „Góra Grosza”, „Bilet dla Brata”, „Paczka dla Polaków na Wschodzie”. Oferowano także pomoc osobom starszym,</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			<p>przewlekłe chorym, niepełnosprawnym intelektualnie lub fizycznie (WOŚP, Świąteczne Kartki Dobroczyne). Dokonywano także zbiórki odzieży używanej i obuwia wśród społeczności szkolnej dla uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.</p> <p>W ramach programu „Dzierżoniowska Karta Dużej Rodziny”, wielodzietne rodziny mają możliwość skorzystania po obniżonych cenach z oferty 8 jednostek gminnych oraz z preferencyjnej oferty 40 sklepów/punktów usługowo-handlowych na terenie Dzierżoniowa.</p>
1.4.3. Wspieranie rodziny poprzez instytucję asysty rodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej 	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	<p>W 2016 r. pracą asysty rodzinnej objętych było 38 rodzin, a w 16 rodzinach z uwagi na poprawę funkcjonowania odstąpiono od pracy asystenta rodziny. Ponadto 8 dzieci z 5 rodzin z którymi pracował asystent rodziny wróciło z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej. Żadne dziecko z rodziny, z którą pracował asystent rodziny nie trafiło do pieczy zastępczej. W 2016 r. uzyskano środki z Ministerstwa na zatrudnienie asystenta rodziny z efektem pozytywnym.</p>
1.4.4. Rozwijanie systemu interwencji kryzysowej wobec rodzin	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej - Centrum Aktywizacji Społecznej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Organizacje pozarządowe - Placówki oświatowe - Społeczna Komisja Mieszkaniowa 	- liczba porozumień o współpracy	<p>Forum instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania problemom społecznym funkcjonuje od 2013 r. pod przewodnictwem CAS, który nastawiony był na budowanie sieci współpracy lokalnych instytucji na rzecz integracji i aktywizacji środowiska lokalnego, także w sferze interwencji kryzysowej. Współpraca ta w 2016 r. była kontynuowana.</p> <p>Odbyły się 4 razy dyżury pracowników socjalnych w Areszcie Śledczym w celu udzielenia informacji nt dostępnych form pomocy. W 2016r. prowadzono 149 procedur „Niebieskich Kart”, odbyły się 4 spotkania zespołu interdyscyplinarnego.</p> <p>Placówki oświatowe na bieżąco współpracowały m.in. z OPS, PCPR, CAS i TPD oraz kuratorami sądowymi i Sądem Rodzinnym z zakresu monitorowania sytuacji rodzinnych w rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej karty” oraz zagrożonych demoralizacją. Kierowano na terapie psychologiczne w CAS, PCPR. Organizowano pomoc psychologiczno – pedagogiczną.</p>
2.1. Wzmacnianie więzi społecznych			

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
<p>2.1.1. Organizowanie spotkań integracyjnych, międzypokoleniowych (np. Dzień Matki, Dzień Babci i Dziadka, Mikołajki itd.) promujących znaczenie więzi społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Placówki oświatowe - Organizacje pozarządowe, - Dzienny Dom Pomocy Społecznej - Środowiskowy Dom Samopomocy - Dzierżoniowski Ośrodek Kultury - Ośrodek Sportu i Rekreacji - Muzeum Miejskie - Miejsko- Powiatowa Biblioteka Publiczna 	<p>- liczba zorganizowanych spotkań,</p>	<p>Dzienny Dom Senior-WIGOR był uczestnikiem i organizatorem 11 spotkań integracyjnych m.in. „Boże Narodzenie 1945”, Dzień Babci i Dziadka”, Wspólne muzykowanie, „Fryzjerski Dzień Kobiet”, I Międzypokoleniowy Turniej Gry w Chińczyka. Zorganizowany został przy współudziale ŚDS - „Dzień Sąsiada” - spotkanie miało formułę integracyjną pomiędzy CAS, Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym i mieszkańcami ul. Nowowiejskiej. Zorganizowano także Dni Otwarte w Środowiskowym Domu Samopomocy, w ramach którego odbyły się warsztaty plastyczne dla młodzieży gimnazjalnej, warsztaty kulinarne dla dzieci z OPS-u i ich rodzin oraz warsztaty tematyczne pt.: „Psychiatria dzisiaj, aktualne metody pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi”, wykład pt.: „Jak skutecznie komunikować się z osobą z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawną intelektualnie”. Zorganizowano także zabawę Andrzejkową dla uczestników ŚDS i pensjonariuszy Dziennego Domu „Senior Wigor”.</p> <p>W Miejsko - Powiatowej Bibliotece Publicznej zorganizowano 42 spotkania, w tym Biblioteka Malucha - spotkania rodziców i małych dzieci mających edukacyjno-zabawowy charakter, piernikowe wariacje - spotkanie dla seniorów, Dzień Taty, zwyczaje świąteczne, Mikołajki, konkurs na Bożonarodzeniową kartkę, Wielkanoc: tradycyjnie i współcześnie, międzypokoleniowe spotkania z książką.</p> <p>Dzierżoniowski Ośrodek Kultury zorganizował 12 imprez integrujących osoby w różnym wieku (w zakresie czynnego, jak i biernego uczestnictwa), w tym: koncerty Miejskiej Orkiestry Dętej i sekcji wokalne DOK, koncert z okazji dnia kobiet, Monodram Beaty Nowickiej „Gdzie uciec, spektakle Teatru PePePe i Teatru Kątem (pokazy dla rodziców, dziadków), „Słuchając serca”, „Piękna i bestia” spektakle zespołów Ewenement (pokazy dla rodziców, dziadków), Ara-end (prezentacja wszystkich sekcji: dziecięcych, młodzieżowych, dorosłych).</p> <p>Formą spotkania integracyjnego było zorganizowanie w Muzeum Miejskim „Nocy Muzeów”.</p> <p>Centrum Aktywizacji Społecznej było organizatorem 4 inicjatyw społecznych (Kobiety dla Kobiet, Warsztaty Świąteczne w TPD,</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			<p>inicjatywa wolontariacka uczniów 1LO, Gra terenowa Empatia uczniów gimnazjum nr 1), a przy TPD zorganizowane były festyny rodzinne. Spotkania mające charakter integracyjny, czy międzypokoleniowy organizowane były w placówkach oświatowych. Organizowano spotkania integracyjne m.in. Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki, Ojca oraz Dziecka, Dzień Chłopaka, Dzień Kobiet, Mikołajki, Andrzejkę, wigilie klasowe i śniadania wielkanocne. Uczestniczo także w uroczystościach i akcjach: „Mogilę Pradziada Ocal od Zapomnienia”, „Góra Grosza”, akcje zbierania nakrętek/baterii/ makulatury na cele charytatywne, zorganizowano także „Międzypokoleniowy konkurs stroików bożonarodzeniowych”, czy „Międzypokoleniowy Konkurs Plastyczny na ozdobę świąteczną”. Organizowano także przedstawienia teatralne, m.in. Jasełka w szkole oraz w Dziennym Domu Senior-WIGOR, czy „Opowiem Ci o wolnej Polsce- spotkania z weteranami”. Rozdawano także ulotki związane z tematyką dot. rodziny, wolontariatu, promocji zdrowia, bezpieczeństwa. W akcjach brały udział całe społeczności szkolne.</p>
2.1.2. Rozwijanie wolontariatu oraz pomocy sąsiedzkiej,	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Centrum Aktywizacji Społecznej - Organizacje pozarządowe, - Ośrodek Pomocy Społecznej - Środowiskowy Dom Samopomocy 	- liczba wolontariuszy	<p>W ramach działań w Centrum Aktywizacji Społecznej pozyskano 31 wolontariuszy do współpracy. Dodatkowo 5 kwietnia 2016 r. CAS zorganizował prezentację pn. „Wolontariat wart poznania” mającą na celu wsparcie wolontariatu w mieście i jego promocję. Podczas prezentacji m.in. pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej udzielali informacji nt. potrzeb osób korzystających ze wsparcia, sposobu współpracy i oczekiwaniach ze strony Ośrodka. Ponadto w OPS jest 7 wolontariuszy, którzy pomagali dzieciom w nauce. Z tej formy wsparcia skorzystało 14 osób. W OPS działał także wolontariat prawny. Zrealizowano także akcję „Bezpieczna zima dla naszych seniorów”, w trakcie której promowano również pomoc sąsiedzką - odwiedziono 54 środowiska. W ramach pracy ŚDS 3 wolontariuszy pracowało z podopiecznymi domu, przy TPD działało z kolei 7 wolontariuszy i zorganizowano festyn sąsiedzki.</p>
2.1.3. Przeciwdziałanie dyskryminacji	- Urząd Miasta	- liczba zrealizowanych	W placówkach oświatowych organizowane były przedsięwzięcia

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
społecznej ze względu na rasę, kulturę, wyznanie	<ul style="list-style-type: none"> - Placówki oświatowe - Organizacje pozarządowe 	przedsięwzięć	<p>mające na celu uwrażliwienie na tematy związane dyskryminacją społeczną. Organizowano spotkania z niepełnosprawnymi sportowcami, którzy osiągają sukcesy. Współpracowano z OREW w Dzierżoniowie poprzez świąteczne warsztaty integracyjne (wspólne wykonywanie stroików świątecznych, warsztaty wypieku świątecznych ciast, przygotowanie przedstawienia świątecznego, przygotowanie prezentów i paczek świątecznych dla niepełnosprawnych dzieci, podopiecznych OREW).</p> <p>Współpracowano także z Polską Akcją Humanitarną, uczestniczono w kampaniach „Studnia dla Południa” (zbiórka funduszy na budowę studni w Sudanie Południowym i Somalii) oraz „Świat bez głodu” (działania na rzecz krajów afrykańskich nękanych chorobami i głodem). Realizowano także przedsięwzięcia pomocowe - zorganizowano Szkolny Dzień Tolerancji i Życzliwości. Odbywały się debaty uczniowskie nt. antydyskryminacji, przejawów i skutków postaw nietolerancyjnych. Ponadto na każdym poziomie nauczania zostały przeprowadzone lekcje wychowawcze, których celem było rozwijanie empatii i szacunku względem osób o odmiennych poglądach i kulturze.</p>
3.1. Promocja aktywności zawodowej			
3.1.1. Organizowanie kampanii promujących aktywność zawodową	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Organizacje pozarządowe - Centrum Aktywizacji Społecznej 	- liczba zorganizowanych akcji,	Centrum Aktywizacji Społecznej było organizatorem konkursu „Chłopska Szkoła Biznesu” dla uczniów, 2 konkursów przedsiębiorczości dla uczniów, plebiscytu wolontariuszy i konkursu na najlepszą inicjatywę.
3.1.2. Rozwijanie współpracy jednostek samorządowych odpowiedzialnych za realizację polityki rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej - Powiatowy Urząd Pracy 	- liczba wspólnie realizowanych działań	W 2016 r. sporządzano pisma w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych Klientów OPS wobec 57 osób bezrobotnych. Promowano także informacje o lokalnych giełdach pracy i projektach dla osób bezrobotnych.
3.1.3. Organizowanie działań edukacyjnych oraz psychokorekcyjnych, grup wsparcia i grup samopomocy dla osób dotkniętych m.in. problemem bezrobocia i ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej - Organizacje pozarządowe - Centrum Aktywizacji Społecznej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych grup - liczba osób objętych wsparciem 	W ramach porozumienia odbyły się 4 razy dyżury pracowników socjalnych w Areszcie Śledczym w celu udzielenia informacji nt. dostępnych form pomocy. W Areszcie działały 4 grupy, które objęły oddziaływaniem 58 osób. Raz w miesiącu odbywały się w OPS spotkania grup wsparcia dla kobiet wychowujących dzieci m.in. z problemem bezrobocia. Łącznie odbyło się 12 spotkań.

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
	- Areszt Śledczy		Największy zakres działań podjęło Centrum Aktywizacji Społecznej przeprowadzając ponad 1000 godz. kursów i warsztatów edukacyjnych i aktywizacyjnych, w których łącznie uczestniczyło ponad 600 osób m.in. warsztat „komunikacja w procesie rekrutacji”, „wybieram zawód”, "Spadochron" dla osób szukających pracy”, warsztatu „komunikacja w procesie rekrutacji”, kurs kwalifikacyjny z obszaru marketingu, doradztwo zawodowe, koordynator rynku pracy/trainer pracy ukierunkowany na wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zajęcia komputerowe, warsztat Twój Potencjał, spotkania rekrutacyjne, doradztwo edukacyjno-zawodowe, kursy językowe.
3.1.4. Współpraca w zakresie wymiany informacji, promocji inicjatyw na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych	- Urząd Miasta - Centrum Aktywizacji Społecznej - Ośrodek Pomocy Społecznej	- liczba zrealizowanych inicjatyw	W 2016 r. sporządzono 57 pism w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych Klientów OPS. Centrum Aktywizacji Społecznej było inicjatorem spotkań w ramach Mobilnego Punktu Informacji, których odbyło się łącznie 7.
4.1. Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej seniorów, osób z niepełnosprawnością			
4.1.1. Organizowanie kampanii informacyjnych na temat dostępnych form wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnością	- Urząd Miasta - Ośrodek Pomocy Społecznej - Środowiskowy Dom Samopomocy - Organizacje pozarządowe - Dzienny Dom Pomocy Społecznej - Straż Miejska	- liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych	W ramach akcji „Dzień babci i dziadka” organizowanej przez OPS seniorzy otrzymali okolicznościowe kartki wykonane przez dzieci przedszkola. Rozdano 96 kartek. Dzienny Dom Senior-WIGOR był organizatorem 5 kampanii na rzecz seniorów: wykład „Depresja u osób starszych”, Ogólnopolski dzień walki z depresją, Giełda wolontariatu, badania słuchu i podologiczne. W ramach funkcjonowania ŚDS przeprowadzono kampanie informacyjne: dyżury w Przychodniach Zdrowia Psychicznego pracowników ŚDS (informowanie o dostępnych formach wsparcia, rozdawanie ulotek, rozwieszanie plakatów), czy kampanię społeczną „STOP! Depresji” zorganizowaną w ramach Ogólnopolskiego Dnia Walki z Depresją. Centrum Aktywizacji Społecznej zorganizowało kampanie informacyjne nt. możliwości udziału w projekcie kierowanym do osób niepełnosprawnych „Bliżej rynku pracy”. Dodatkowo w ramach udzielanych dotacji w ramach konkursu ofert dla organizacji pozarządowych zostały zrealizowane 62 działania na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			<p>W ramach działania Dzierżoniowskiej Rady Seniorów uruchomiono program „Dzierżoniów przyjazny seniorom” wprowadzający Kartę Seniora uprawniającą do skorzystania z atrakcyjnych zniżek na oferowane usługi i produkty zaproponowane przez firmy i instytucje partnerskie na terenie Dzierżoniowa, jak i całego kraju. Wdrożenie programu rozpoczęto od kampanii „Dnia inauguracyjnego Karty Seniora”, w której uczestniczyło ok. 350 osób.</p>
<p>4.1.2. Realizowanie działań zwiększających świadomość społeczną dotyczących seniorów i osób z niepełnosprawnością</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej - Środowiskowy Dom Samopomocy - Dzierżoniowski Ośrodek Kultury - Ośrodek Sportu i Rekreacji - Dzienny Dom Pomocy Społecznej - Muzeum Miejskie - Miejsko- Powiatowa Biblioteka Publiczna - Organizacje pozarządowe 	<p>- liczba zrealizowanych działań</p>	<p>OPS w Dzierżoniowie przyłączył się do kampanii „Stop depresji” w związku z Ogólnopolskim Dniem Walki z Depresją. Akcja dotyczyła informowania zainteresowanych osób o możliwości uzyskania wsparcia oraz uwrażliwiania społeczeństwa na problemy osób z depresją. Wystosowano apel do mieszkańców Dzierżoniowa w celu uwrażliwienia na problemy osób starszych w czasie zimy - pozostawiono w 19 instytucjach 35 apeli. Zrealizowano projekt socjalny organizowany we współpracy z KPP „Babciu, Dziadku to nie twój wnuczek” mającym na celu uwrażliwienie osób starszych na oszustwa. Pracownicy socjalni wraz z Policją odwiedzili 10 rodzin objętych pomocą usługową - rozdano 98 ulotek informacyjnych. Przeprowadzono także akcję „Bezpieczna zima dla naszych seniorów”- pracownicy socjalni odwiedzili 54 seniorów w trakcie akcji promowano również pomoc sąsiedzka.</p> <p>Dzienny Dom Senior-WIGOR przeprowadził 4 działania: akcja „Z sercem do ludzi”, warsztaty z psychologiem CAS, Bezpieczeństwo seniorów – OHP, Dzień Walki z Rakiem.</p> <p>W ramach funkcjonowania ŚDS zorganizowano łącznie 7 działań, w tym kampanię społeczną „STOP! Depresji”, Dni Otwarte, zabawę Andrzejkową dla uczestników ŚDS i pensjonariuszy Dziennego Domu „Senior Wigor”, konsultacje pracownika socjalnego oraz terapeutów z zakresu zaburzeń psychicznych i działań placówki.</p> <p>Z działań zwiększających świadomość społeczną dotyczących seniorów, Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna zrealizowała 2 działania: Żywą Bibliotekę: spotkanie młodzieży z „żywą książką” (Senior) oraz Międzypokoleniowe spotkania z książką – rozmowy o</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			literaturze, w których udział brali seniorzy i młodzież licealna.
4.2. Wsparcie i aktywizacja społeczna seniorów			
4.2.1. Świadczenie usług dla seniorów	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek Pomocy Społecznej - Dzienny Dom Pomocy Społecznej 	- liczba osób objętych wsparciem i zastosowanych form wsparcia	Usługami opiekuńczymi zostało objętych 160 osób starszych. Ponadto w ramach działania Dziennego Domu Senior-WIGOR 60 podopiecznych domu objęto wsparciem zdrowotnym, rehabilitacyjnym i terapeutycznym. Na poszerzenie powyższej oferty pozyskano dofinansowanie w ramach programu rządowego Senior-WIGOR w wysokości ponad 100.000 zł.
4.2.2. Organizowanie integracyjnych spotkań seniorów	<ul style="list-style-type: none"> - Środowiskowy Dom Samopomocy - Dzierżoniowski Ośrodek Kultury - Ośrodek Sportu i Rekreacji - Dzienny Dom Pomocy Społecznej - Organizacje Pozarządowe - Miejsko – Powiatowa Biblioteka Publiczna - Muzeum Miejskie 	- liczba zrealizowanych spotkań	<p>Dzienny Dom Senior-WIGOR był inicjatorem akcji integracyjnych, których w sumie odbyło się 18 m.in. spotkanie walentynkowe, warsztaty taneczne, śniadanie wielkanocne, spotkanie mikołajkowe, wigilijne, zabawy taneczne cykliczne, wyjazdy integracyjne. Podobny charakter spotkań miał miejsce w ŚDS. Odbyła się także pielgrzymka Osób Niepełnosprawnych i Seniorów do Henrykowa oraz zorganizowano zabawę Andrzejkową dla podopiecznych ŚDS i seniorów z Dziennego Domu Senior Wigor.</p> <p>W ramach Miejsko – Powiatowej Biblioteki Publicznej łącznie zorganizowano 59 spotkań o tematyce: komputerowej, kulinarnej, robótek ręcznych. Zorganizowano też Dzień Kobiet i Dzień Seniora oraz wykłady dotyczące literatury przy współudziale TOZD.</p> <p>W zakresie ofert Amatorskiego Ruchu Artystycznego działającego przy DOK w sekcjach uczestniczyli seniorzy. Przybrały one formułę: spotkań Koła Haftu Artystycznego i Sztuki Użytkowej, Chóru Kanon, Miejskiej Orkiestry Dętej oraz Koła Plastyków Amatorów. Organizowano także bogatą ofertę kulturalną dla osób starszych poprzez koncerty, spektakle, wystawy.</p> <p>Muzeum Miejskie było miejscem spotkań w zakresie Rocznicy I Deportacji na Sybir, czy Dnia Niepodległości. Ponadto odbyło się 11 wykładów Towarzystwa Oświatowego Ziemi Dzierżoniowskiej.</p> <p>Zorganizowano w Mieście „I Dzień Seniora”, w ramach którego zaoferowano panele tematyczne z zakresu ekonomii, zdrowia, bezpieczeństwa, jak i ofertę bezpłatnych badań i konsultacji</p>

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
4.2.3. Dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych oraz programów i projektów aktywizujących seniorów, osoby z niepełnosprawnością oraz ich rodziny	- Urząd Miasta	- liczba organizacji, którym przyznano wsparcie	zdrowotnych. Z tej formy wsparcia skorzystało ok. 150 osób. W ramach udzielanych dotacji w ramach konkursu ofert dla organizacji pozarządowych - 13-tu organizacjom przyznano wsparcie na realizację zadań z zakresu aktywizacji seniorów i osób z niepełnosprawnością.
4.2.4. Wspieranie i popularyzacja oferty spędzania czasu wolnego, rozwoju intelektualnego, aktywności fizycznej seniorów, zwłaszcza samotnych	- Urząd Miasta - Dzierżoniowski Ośrodek Kultury - Ośrodek Sportu i Rekreacji - Środowiskowy Dom Samopomocy - Dzienny Dom Pomocy Społecznej - Muzeum Miejskie - Miejsko- Powiatowa Biblioteka Publiczna - Organizacje Pozarządowe	- liczba zorganizowanych działań wspierających	Dzienny Dom Senior-WIGOR podjął 25 działań mających na celu aktywizację seniorów, w tym: dzień pamięci o ofiarach holocaustu, dzień pamięci o Żołnierzach Wyklętych, warsztaty taneczne, wyjazdy na spotkania do zaprzyjaźnionych instytucji, wykłady edukacyjne, spotkanie z psychologiem „Smutki i Radości starości”, zabawy taneczne cykliczne i okazjonalne. W ramach działań terapeutycznych w ŚDS prowadzone były zajęcia w zakresie umiejętności spędzania czasu wolnego. W ramach oferty ŚDS zrealizowano także wyjścia do instytucji kultury i terapie ruchowe. Łącznie zorganizowano 35 działań wspierających. W Miejsko-Powiatowej Bibliotece Publicznej zorganizowano 99 działań wspierających: projekt „O finansach w bibliotece”, zabawy z pamięcią, konsultacje komputerowe, wieczorek muzyczny z udziałem członków Stowarzyszenia Harfa, otwarcie wystawy malarstwa Heleny Lipowskiej oraz spotkanie autorskie ze Zbigniewem Laskowskim. W zakresie ofert Amatorskiego Ruchu Artystycznego następowała integracja poprzez udział czynny (osobiste zaangażowanie osób w działalność kulturalną) w spotkaniach Koła Haftu Artystycznego i Sztuki Użytkowej, Chóru Kanon. Ponadto seniorzy byli także uczestnikami Miejskiej Orkiestry Dętej oraz Koła Plastyków Amatorów. W ramach popularyzacji oferty spędzania wolnego czasu Muzeum Miejskie zorganizowało 5 wernisaży - wystaw, 11 wykładów TOZD. Odbyła się promocja „Rocznika Dzierżoniowskiego 2015”, czy Noc Muzeów. Odbyły się też 4 wydarzenia okolicznościowe: Rocznica I Deportacji na Sybir, otwarcie Izby Pamięci, Tydzień kultury chrześcijańskiej, czy Dzień Niepodległości. Dodatkowo w ramach udzielanych dotacji w ramach konkursu ofert dla

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			organizacji pozarządowych zrealizowano 12 działań aktywizujących seniorów.
4.3. Włączanie społeczne osób z niepełnosprawnością			
4.3.1 Świadczenie usług dla osób z niepełnosprawnością (w tym z zaburzeniami psychicznymi)	- Ośrodek Pomocy Społecznej - Środowiskowy Dom Samopomocy	- liczba osób objętych wsparciem i zastosowanych form wsparcia	Usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi zostało objętych 11 osób. Umieszczono 6 osób z zaburzeniami psychicznymi do Środowiskowego Domu Samopomocy. W ramach funkcjonowania ŚDS w sumie 44 osoby objęto wsparciem. OPS w Dzierżonowie przyłączył się do kampanii „Stop depresji” w związku z Ogólnopolskim Dniem Walki z Depresją - akcja dotyczyła informowania zainteresowanych osób o możliwościach uzyskania wsparcia oraz uwrażliwiania społeczeństwa na problemy osób z depresją. Dzienny Dom Senior-WIGOR był współorganizatorem akcji mających na celu wsparcie osób z niepełnosprawnością m.in. spotkanie „Dzierżoniów minionych lat”, „Legends dzierżoniowskie”, VII Przegląd Zespołów Folklorystycznych, Dzień Seniora – środki PFRON, akcja „z sercem do ludzi”.
4.3.2. Zwiększenie aktywności (społecznej, kulturalnej, sportowej) niepełnosprawnych mieszkańców miasta	- Dzienny Dom Pomocy Społecznej - Ośrodek Sportu i Rekreacji - Środowiskowy Dom Samopomocy - Dzierżoniowski Ośrodek Kultury - Muzeum Miejskie - Miejsko- Powiatowa Biblioteka Publiczna - Organizacje pozarządowe.	- liczba form wsparcia	Środowiskowy Dom Samopomocy w ramach bieżącej działalności organizował zajęcia terapeutyczne mające na celu zwiększenie aktywności społecznej, kulturalnej, sportowej podopiecznych placówki. W ramach działań organizowane były treningi funkcjonowania w codziennym życiu, umiejętności interpersonalne i rozwiązywania problemów, poradnictwo psychologiczne, praca socjalna, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, terapia ruchowa. Łącznie zrealizowano 30 form wsparcia. Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w ramach podejmowanych działań zaoferowała formy wsparcia w postaci przedstawienia teatryku lalkowego w Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, zwiedzania wystawy i prelekcje dedykowane podopiecznym ŚDS. Centrum Aktywizacji Społecznej zorganizowało projekt aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych "Bliżej rynku pracy". Przeprowadzono 36 godz. doradztwa zawodowego, 177 godz. działań koordynatora rynku pracy/trenera pracy ukierunkowanego na wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych, odbyły się 2 warsztaty (30 godz.)

Cel operacyjny i zadania	Główni realizatorzy	Wskaźnik realizacji zadania	Wskaźnik osiągnięty w 2016 r.
			<p>aktywizacji społ.-zawodowej, kurs komputerowy oraz staż zawodowy.</p> <p>Na zajęcia ARA działającym przy Dzierżoniowskim Ośrodku Kultury uczęszczały też osoby z niepełnosprawnością, z kolei w chórze Kanon występowały osoby z dysfunkcją wzroku i osoby niewidome.</p> <p>Muzeum Miejskie Dzierżoniowa było organizatorem zwiedzania oraz lekcji muzealnych dla osób niepełnosprawnych. Oferta dot. m.in. panelu tematycznego: Jak mieszkało przed 100 laty? Salon mieszczański i izba śląska z przełomu XIX i XX wieku (Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło Dzierżoniów), Bitwa pod Dzierżoniowem” oraz „DIORA. Fenomen polskiej radiofonii” (Środowiskowy Dom Samopomocy w Dzierżoniowie).</p> <p>Ponadto w ramach udzielanych dotacji w ramach konkursu ofert dla organizacji pozarządowych zostało podjętych 20 działań na rzecz osób z niepełnosprawnością, w tym m.in. paraolimpiada, zawody dla osób niepełnosprawnych, czy turniej bowlingu dla niewidomych.</p>